

And this one says, I do not know

והלה אומר איני יודע -

Overview

The גמרא attempted to refute רב נחמן who maintains לאו ברי עדיף (where the claims לווה are from our משנה which maintains ברי עדיף (where the claims שואל are from our משנה). (איני יודע clarifies the comparison.

דוקא שאומר איני יודע אם הלוייתי -

It is specifically when the לווה claims, 'I am uncertain whether you ever lent me money', that ר"נ rules ברי עדיף -

אבל הלוייתי ואיני יודע אם החזרתי לך מתניתין היא בהגוזל בתרא (בבא קמא דף קיח,ב) דחייב -

However if the לווה admits, 'you lent me money, but I am not sure whether I returned it', in that case the משנה states in בתרא that the לווה is חייב -

² responds to an anticipated difficulty:

ומכל מקום פריך שפיר לרב נחמן ממתניתין -

But nevertheless³ the גמרא asks properly on ר"נ from our משנה -

דאף על גב דמודה שמסר לו שתי פרות -

For even though the שואל admits that the משאיל handed over to him two cows -

כיון שמחזיר אחת הוה⁵ כאילו אומר איני יודע אם השאלתני אם לאו -

Nevertheless since the שואל is returning one cow it is as if the שוכר is saying, 'I do not know if you lent me or not -

וכן בפרה אחת כשאני יודע אם מתה בעודה שאולה⁶:

¹ The difference between these two cases is that a ספק cannot be מוציא from a ודאי. Therefore in the case of הלוייתי ואיני יודע there was (at one time) a ודאי חזקת חיוב on the לווה; the claim of איני יודע cannot be מוציא from the ודאי. However by הלוייתי ואיני יודע there was never a ודאי חזקת חיוב on the לווה; in fact at some time there was a מוציא ממון to be חייב (before the alleged loan took place), therefore the ספק cannot create a חיוב to be חייב.

² Seemingly the cases in our משנה fall under the category of איני יודע אם החזרתי לך where even ר"נ agrees (as the משנה states) that the respondent is חייב. In our משנה we are certain that the שואל received the cows, but we are not sure (whether he returned them or rather) whether he is exempt from returning them for they died באונס. This seems to be more like איני יודע אם הלוייתי than איני יודע אם החזרתי לך.

³ This means that even though איני יודע אם החזרתי לך, nevertheless the case of the משנה is actually like איני יודע אם (or the השאלתני) than איני יודע אם החזרתי לך as Tosfos continues to explain.

⁴ [אחת שאולה ואחת שכורה] This would seemingly make it similar to הלוייתי ואיני יודע אם החזרתי לך.

⁵ The cow that he is returning may be the borrowed cow (not the rented cow); in which case we are not certain whether or not there is now a borrowed cow that needs to be returned. The question then becomes is the dead cow the rented cow (for which he is not liable) or the borrowed cow (for which he is); in other words did you lend me a cow or not. This is similar to הלוייתי ואיני יודע אם החזרתי לך. [See previously תוד"ה השוכר (TIE footnote # 2) for a similar concept.]

⁶ In the case of מלוה ולוה all agree that there was a חיוב and the argument is whether it was paid or not. We say that the payment cannot be מוציא from the ודאי חיוב. However here we are not arguing whether the cow was returned or

And similarly by one cow, when the שוכר does not know whether it died while it was a שאולה is also considered איני יודע אם השאלתני.

Summary

The case of איני יודע אם השאלתני is similar to שאולה מתה והלה אומר איני יודע.

Thinking it over

Are the cases of two cows and one cow equally understood (why it is like איני יודע (אם השאלתני), or is it easier to understand by one of them, and which one?

---

not, but rather which cow died. If the שכורה died there was never a חזקת חיוב on the שוכר (he never owed the משאיל money). Granted that the שוכר had the משאיל's cows in his possession, but they are considered the שכורה's cows. There was no debt owed to the משאיל as by the מלוה ולוה. We do not know that he ever owed him money for the death of the שכורה for perhaps there was never any שאולה which he owed him money for, since it is possible that מתה שכורה.